

Hälytys- ja valvontatehtävissä työskentelevien poliisien näkemyksiä silmiensuojaimien käytöstä työtehtävillä

Tuomas Peltomäki 20182C

9/2020

Tiivistelmä

Tekijä Tuomas Peltomäki	Tutkinto Poliisi (AMK) 20182
Julkaisun nimi Hälytys- ja valvontatehtävissä työskentelevien poliisien näkemyksiä silmiensuojaimien käytöstä työtehtävillä	Julkisuusaste Julkinen
Ohjaaja Heikki Asunta, Jani Niemi ja Henri Kärki	Opinnäytetyön muoto Tutkimuksellinen opinnäytetyö
<p>Tässä opinnäytetyössä kuvataan hälytys- ja valvontatehtävissä työskentelevien poliisien mielipiteitä siitä kantavatko he silmiensuojaimia mukanaan työvuoronsa aikana sekä milloin ja miksi he pukevut ne päähänsä.</p> <p>Opinnäytetyön teoriaosuudessa kerrotaan erilaisista silmiensuojaimista sekä niiden suojaustasoista, suojauskyvystä ja silmiensuojaimiin liittyvästä lainsäädännöstä. Tämän lisäksi teoriaosuudessa esitellään Yhdysvaltojen ja Britannian asevoimien tekemiä tutkimuksia silmävammoista ja niiden ehkäisemisestä tällä vuosituhannella käydyissä sodissa.</p> <p>Tässä opinnäytetyössä tehtiin laadullinen tutkimus, jossa haastateltiin neljää hälytys- ja valvontatehtävissä työskentelevää poliisia. Haastattelumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua.</p> <p>Tutkimuksen tulokset osoittavat haastateltavien poliisien pitävän silmiensuojaimia tärkeänä osana heidän työturvallisuuttaan. Kaikki haastateltavat kantoivat silmiensuojaimia mukanaan työvuoronsa aikana, mutta siinä, kuinka usein ja miksi he pukevut ne päähänsä, oli eroavaisuuksia. Yleisimmät syyt silmiensuojaimien käytölle olivat mahdollinen kasvoille sylkeminen sekä riski siitä, että joku pyrkisi vahingoittamaan poliisia ilotulitteilla tai muita räjähteillä.</p> <p>Haastateltujen halukkuuteen käyttää silmiensuojaimia vaikutti konkreettinen tieto kollegan loukkaantumisesta lähihistoriassa.</p>	
Sivumäärä 29+1	Tarkastuskuukausi ja -vuosi Syyskuu 2020
Avainsanat Työturvallisuus, Suojalasit, Silmien- ja kasvojensuojaimet	

Sisällys

1. JOHDANTO	3
2. SILMIENSUOJAIMET TYÖKÄYTÖSSÄ.....	5
2.1 Henkilönsuojaimet	6
2.2 Silmien- ja kasvojen suojaimet	7
2.3 Silmiensuojaimista löytyvät merkinnät.....	7
2.4 Haulikon haulit.....	8
3. AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET.....	10
4. TUTKIMUS- JA ANALYYSIMENETELMÄT.....	13
4.1 Laadullinen tutkimus.....	13
4.2 Teemahaastattelu.....	13
4.3 Haastattelujen suunnittelu	14
4.4 Tutkimuksen toteutus	15
4.5 Vastausten analysointi.....	16
5. TUTKIMUKSEN TULOKSET	18
5.1 Silmiensuojaimien kantaminen	18
5.2 Milloin haastateltavat käyttävät silmiensuojaimia?	19
5.3 Miksi haastateltavat käyttävät silmiensuojaimia?.....	20
5.4 Milloin ei kannata käyttää silmiensuojaimia?.....	21
6. TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS JA POHDINTA.....	22
6.1 Silmiensuojaimiin liittyvä lainsäädäntö ja teemahaastattelujen tulokset.....	22
6.2. Opinnäytetyön tekijän omia ajatuksia.....	23
LÄHTEET	28
LIITTEET.....	30

1. JOHDANTO

Poliisia karkuun ajanut mies ampui poliisia kohti itse tehdyllä haulikolla takaa-ajon päätteeksi Lempäälässä 28.4.2018. Tilanteessa haavoittunut poliisimies sai kymmeniä hauleja pänsä ja kaulansa alueelle (Ala-Heikkilä, 2018.)

41-vuotias mies viritti räjähteistä ansan poliisia varten omaan kotioveensa Espoon Mäkkylässä 25.5.2020. Poliisin raottaessa asunnon ulko-ovea, pommi räjähti tehden reiän oven yläosaan. Toinen paikalla olleista poliiseista loukkaantui vakavasti saaden puisesta ovesta irronnutta silppua silmiinsä. (Nieminen, 2020.)

Silmät ovat herkkä alue vakavalle loukkaantumiselle, ja loukkaantumisen todennäköisyyttä lisää entisestään tarve nähdä vaaran suuntaan. Yhdysvaltojen asevoimat ovat tehneet useita tutkimuksia nykyaikaisessa sodassa tapahtuneista silmävammoista. Tutkimuksissa on selvitetty silmävammojen takana olevia vammamekanismeja sekä erilaisten silmävammojen ehkäisemisestä silmiensuojaimien avulla. Tutkimuksissa on dokumentoitu myös se, kuinka moni yhdysvaltalainen sotilas on käyttänyt silmiensuojaimia loukkaantuessaan. Tätä opinnäytetyötä tehdessäni, en laajoista etsinnöistä huolimatta onnistunut löytämään vastaavanlaisia tutkimuksia poliisitoiminnasta. Vaikka sodassa kerättyjä tilastoja ei voi ainakaan todennäköisyyksien osalta verrata suomalaiseen poliisityöhön, tilastot antavat suuntaa siitä, miten silmävammat voivat tapahtua myös suomalaisen poliisin työssä. Tutkimusten mukaan yhdysvaltalaiset sotilaat ovat olleet haluttomia käyttämään silmiensuojaimia, vaikka heille on sellaiset jaettu. Koskeeko tämä haluttomuus myös suomalaisia poliiseja?

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää hälytys ja valvontatehtävissä työskentelevien poliisien näkemyksiä silmiensuojaimien käytöstä työtehtävillä sekä selvittää näkemyksien taustalla olevia syitä laadullisella tutkimuksella. Tutkimuksessa selvitettiin kantavatko tässä opinnäytetyössä haastateltavat poliisit silmiensuojaimia mukanaan työvuoronsa aikana sekä milloin ja miksi he katsovat tarpeelliseksi pukea ne päähänsä työtehtävillä. Koska otanta on pieni, tavoitteena ei ole yleistää toimintatapoja koko poliisin henkilöstön osalta, vaan tuoda esille haastateltavien poliisien näkemyksiä ja kokemuksia. Opinnäytetyössä pyritään myös selvittämään, ovatko silmiensuojaimet joissain tilanteissa

haitaksi. Opinnäytetyön tavoite on edistää poliisin työturvallisuutta. Opinnäytetyössä esitellään silmiensuojaimien käyttöön liittyvää voimassa olevaa lainsäädäntöä kuten Henkilönsuojainasetusta (EU) 2016/425 ja Työturvallisuuslakia (738/2002) sekä käydään läpi silmiensuojaimien ominaisuuksia kuten suojaustasoja ja suojaintyyppejä. Opinnäytetyön tutkimuksessa tehtiin puolistrukturoituja teemahaastatteluita, joiden avulla pyrittiin myös selvittämään, milloin ja miksi haastateltavat poliisit pukevut silmiensuojaimet päähänsä.

2. SILMIENSUOJAIMET TYÖKÄYTÖSSÄ

Tässä luvussa esitellään lainsäädäntöä, eri viranomaistahojen antamia määräyksiä ja ohjeita. Luvun lopussa kerrotaan myös tarkempaa tietoa silmiensuojaimien suojauskyvystä ja riskiluokista.

Silmiin kohdistuvat vammat on syytä ottaa vakavasti. Vähäiseltäkin tuntuva vamma voi aiheuttaa pysyviä vaurioita silmän näkökyvyssä. Tyypillisimpiä silmävammoja ovat silmään syystä tai toisesta joutuneet vierasesineet. Myös iskut terävällä tai tylpällä esineellä ovat yleisiä silmävammojen aiheuttajia. Tämän lisäksi syövyttävät aineet ja kirkkaat valot voivat vaurioittaa silmää. Silmävamman vuoksi on lähes aina syytä hakeutua hoitoon. (Terveyskirjasto 2020.)

Paras tapa hoitaa silmävammoja on ehkäistä niitä. Jokainen pystyy vaikuttamaan omalla käytöksellään ja päätöksillään silmätapaturmien ehkäisemiseen. Terveyskirjasto suosittelee noudattamaan työsuojelumääräyksiä sekä käyttämään silmien- tai kasvojensuojaimia myös kotona vastaavia töitä tehdessä, käsittelemään teräviä esineitä varovasti, käyttämään silmiensuojaimia, kun ilotulitteita räjäytetään lähistöllä. Terveyskirjasto suosittelee myös pitämään runsaasti vettä lähistöllä silmien huuhtomista varten työskennellessä syövyttävien aineiden kanssa. (Terveyskirjasto 2020.)

Työturvallisuuslain (738/2002) 2 luvun 15 § mukaan työnantaja on velvollinen hankkimaan työntekijöilleen vaatimusten mukaiset työtehtävien edellyttämät henkilönsuojaimet (TTurvL 2:15). Työturvallisuuslain (738/2002) 2 luvun 20 § mukaan työntekijän on käytettävä työntekijän hänelle hankkimia henkilönsuojaimia (TTurvL 2:20).

Poliisilain (872/2011) 2 luvun 18 § mukaan poliisin on tarvittaessa varauduttava voimakeinojen käyttöön sopivalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla (PolL 2:18).

Poliisista annetun valtioneuvoston asetuksen (1080/2013) 10 § 1 mom mukaan valtio varustaa poliisimiehen tehtävien edellyttämällä voimankäyttö ja suojavälineillä.

2.1 Henkilönsuojaimet

Henkilönsuojainasetuksen (EU) 2016/425 1 luvun 3 § 1 mom mukaan henkilösuojain on joko puettava tai kädessä pidettävä väline, joka on suunniteltu suojaamaan käyttäjää hänen terveyteensä kohdistuvilta riskeiltä. Myös välineiden osat ja kantomekanismit katsotaan henkilösuojaimiksi. Esimerkiksi maahan kiinnitettäviä kiinteitä suojavälineitä ei katsota henkilösuojaimiksi. (Henkilönsuojainasetus (EU) 2016/425.)

Henkilönsuojainasetuksen liitteessä 2 määritellään kaikkia henkilösuojaimia koskevia pakollisia terveys- ja turvallisuusvaatimuksia. Liitteen mukaan suojain on suunniteltava ja valmistettava sellaiseksi, että sitä käyttävä saa niillä mahdollisimman korkean suojaustason sekä pystyy suoriutumaan tehtävistään ilman ylimääräistä suojaimen aiheuttamaa vaivaa normaaleissa ennakoitavissa työolosuhteissa. Suojaimen tulee myös haitata suoritettavia toimintoja ja suorituksen aikana tehtäviä aistihavaintoja mahdollisimman vähän ja suojainten on oltava sellaiset, että ne pysyvät päällä ennakoitavissa tilanteissa ottaen huomioon ulkoiset tekijät ja vaadittavat asennot. Suojain on suunniteltava sopivaksi erilaisia käyttäjää varten. Suojaimia on tarvittaessa valmistettava eri kokoisina ja niihin on tarvittaessa lisättävä säätö- ja kiinnitysmekanismia. Henkilönsuojaimen on oltava mahdollisimman kevyt, kuitenkin siten, että keveys ei vaikuta suojaimen kestävyys. Kasvojen- ja silmiensuojaimille tulee rajoittaa käyttäjän kasvoja, silmiä näkökenttää ja hengityselimistöä mahdollisimman vähän. Tarvittaessa kasvojen alueella käytettävät henkilönsuojaimet on tarvittaessa käsiteltävä aineella, joka estää huurtumisen. On myös valmistettava suojaimia, jotka on suunniteltu käytettäväksi yhdessä käyttäjän omien silmälasien tai piilolinssien kanssa. (Henkilönsuojainasetus (EU) 2016/425, liite 2.)

Henkilösuojainten riskiluokkia on kolme. Luokka yksi sisältää ainoastaan vähäisiltä riskeiltä suojaavat henkilönsuojaimet. Luokkaan kaksi kuuluvat kaikki henkilönsuojaimet, jotka eivät kuulu luokkiin yksi tai kolme, eli suurin osa henkilönsuojaimista. Luokka kolme sisältää erittäin vakavilta seurauksilta kuten kuolemalta ja peruuttamattomalta terveyshaitalta suojaavat henkilönsuojaimet. Luotien ja veitsien iskuilta suojaavat välineet kuuluivat tasoon kolme. (Henkilönsuojainasetus (EU) 2016/425, liite 1.) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston mukaan suurin osa henkilönsuojaimista kuuluu luokkaan kaksi. Sankamalliset silmiensuojaimet, eli suojalasit kuuluvat luokkaan kaksi. (Henkilönsuojainten riskiluokat.)

2.2 Silmien- ja kasvojensuojaimet

Silmiä ja kasvoja suojaavia henkilönsuojaimia kutsutaan silmien- ja kasvojensuojaimiksi. Työterveyslaitoksen mukaan silmien- ja kasvojensuojaimien tarkoitus on suojata käyttäjää silmiin ja kasvoihin kohdistuvilta tapaturmilta. Silmien ja kasvojen suojaaminen on tarpeellista, jos on mahdollista, että ne altistuisivat lentäville kappaleille, kaasulle, metalli ja puupölylle tai nesteroiskeille. (Silmien- ja kasvojensuojaimet.)

Silmien- ja kasvojensuojaimet on jaettu kolmeen eri suojaintyyppiin. Suojaintyyppiä ovat sankamainen silmiensuojain, tiiviimmän silmien ympärille istuva naamiomallinen silmiensuojain ja visiirimallinen koko kasvot peittävä kasvojensuojain. Sankamalliset silmiensuojaimet suojaavat lähinnä mekaanisilta vaaroilta ja optiselta säteilyltä. Tiiviisti istuvat naamiomalliset silmiensuojaimet suojaavat mekaanisten vaarojen ja optisen säteilyn lisäksi myös roiskeilta ja kaasuilta. Koko kasvot peittävä visiirimallinen kasvojensuojain suojaaa koko kasvoja mekaanisilta vaaroilta, roiskeilta ja optiselta säteilyltä. (Valtioneuvoston päätös henkilönsuojainten valinnasta ja käytöstä työssä 22.12.1993/1407.)

Työterveyslaitoksen mukaan oikeanlaiset silmiensuojaimet tulee valita työssä ilmaantuvien riskien mukaan. Erityisesti työtehtävien suorittamiseksi tarvittava näkö tarkkuus ja käyttäjän henkilökohtaiset ominaisuudet on otettava huomioon laseja valitessa. Silmiensuojaimien on oltava sellaiset, että niitä ei tarvitse tarpeettomasti riisua työtehtävää suorittaessa. Silmiensuojaimien on asetettava kasvoille mahdollisimman tiiviisti, koska silloin ne suojaavat käyttäjää myös sivuilta, ylhäältä tai alta tulevilta kappaleilta, roiskeilta tai kipinöiltä. Edellä mainitut riskit voivat aiheuttaa ikuisen silmävamman osuessaan silmään. (Silmien- ja kasvojensuojaimet.) Euroopan talousalueella myytävissä henkilönsuojaimissa on oltava CE-merkintä (Henkilönsuojaimet).

2.3 Silmiensuojaimista löytyvät merkinnät

Silmien- ja kasvojensuojaimien linseissä ja sangoissa tulee olla suojauskyvystä sekä optisesta virheettömyydestä kertovat merkinnät (Malliratkaisu Silmien- ja kasvojensuojaimet ammattikäyttöön).

Euroopassa käytettävien silmiensuojaimien suojaustasot on määritelty EN 166 -standardissa. Standardin mukaan EN 166 F on korkein suojaustaso, jonka sankamallinen tai silmiensuojain voi saavuttaa, vaikka linssit ylittäisivätkin standardin mukaisen mekaanisen kestävyuden. EN 166 F standardin mukainen silmiensuojain kestää iskun 6 mm, 0.86 grammaa painavasta 45 metriä sekunnissa liikkuvasta teräspallosta. (Silmien- ja kasvojen suojaimet ammattikäyttöön.)

Yhdysvalloissa käytetyn siviilistandardi ANSI Z87.1-2010 -mukaiset sankamalliset silmiensuojaimet kestävät osuman 1.06 grammaa painavasta 6.35 mm teräspallosta joka liikkuu 45.72 metriä sekunnissa (International safety equipment association 2010, 21).

Yhdysvaltojen asevoimien käyttämän MIL-PRF-32432A standardin -mukaiset sankamallisen silmiensuojaimet kestävät kaksi osumaa 0.37 grammaa painavasta 3.8 mm teräspallosta, joka liikkuu 220 metriä sekunnissa (Performance specification military combat eye protection (MCEP) system, 2013, 34).

Kineettinen energia mitataan jouleissa. EN 166 F standardin mukainen sankamallinen silmiensuojain kestää osuman projektiilista, jolla on 0.87 joulea energiaa. ANSI Z87.1-2010 standardin mukaiset sankamalliset silmiensuojaimet kestävät osuman projektiilista jolla on 1.10 joulea energiaa. MIL-PRF-32432A standardin mukaiset silmiensuojaimet kestävät osuman projektiilista, jolla on 8,95 joulea energiaa.

Naamiomallisille ja visiirimallisille silmiensuojaimille myönnetään korkeampia suojaustasoja nopeita kappaleita kohtaan, kuin sankamallisille. EN 166 B standardin mukainen naamiomallisen tai visiirimallisen silmiensuojaimen on kestävä isku 0.86 g painavasta 6 mm teräspallosta, joka liikkuu 120 metriä sekunnissa. EN 166 A merkintä voi löytyä ainoastaan kasvojen suojaimesta, jolle on tehty sama testi 190 metriä sekunnissa liikkuvalla samankokoisella ja painoisella teräspallolla. (Silmien- ja kasvojen suojaimet ammattikäyttöön.)

2.4 Haulikon haulit

Haulikon haulia valmistetaan lyijystä, raudasta, teräksestä, vismutista, wolframista, molybdeenista, tinasta ja sinkistä. Yleisimmät metsästyksessä käytetyt haulit ovat

halkaisijaltaan kahden ja kuuden millimetrin väliltä. Haulien lähtönopeus on noin 350-425 metriä sekunnissa. Haulien nopeus kuitenkin laskee nopeasti ampumatkan pidentyessä. Pienemmät haulit menettävät kulkunopeutta nopeammin kuin suuremmat haulit. Lähtönopeuden ollessa 400 m/s, 4 mm haulin nopeus on kymmenessä metrissä noin 350 m/s ja 50 metrissä noin 220 m/s. 2 mm haulin nopeus on samalla lähtönopeudella kymmenessä metrissä noin 325 m/s ja 50 metrissä 130 m/s. (Hyytinen 2013, 193-196.)

3. AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET

Tässä luvussa esitellään yhdysvaltalaisien ja britannialaisten asevoimien tekemiä tutkimuksia tällä vuosituhanella käydyissä sodissa tapahtuneista silmävammoista, silmävammojen vammamekanismeista ja silmävammojen ehkäisemisestä silmiensuojaimia käyttämällä. Tämän luvun lopusta löytyy myös tietoa suomessa rakennusalalla tehdystä tutkimuksesta.

Kaikille yhdysvaltalaisille sotilaille jaettiin silmiensuojaimet jo Persianlahden sodassa vuosina 1990-1991, mutta tilastojen valossa näyttää siltä, että useat sotilaat olivat haluttomia käyttämään niitä. Persianlahden sodassa 92 yhdysvaltalaisesta sotilasta sai jonkinlaisen vamman silmäänsä. Näistä 92:stä vain kolmella oli tapahtumahetkellä silmiensuojaimet päässään. Usea seikka vaikutti sotilaiden halukkuuteen käyttää silmiensuojaimia. Moni sotilas kuka käytti rauhanajan koulutuksissa silmiensuojaimia, ei käyttänyt niitä sodassa. Moni sotilas myös luopui niiden käytöstä syystä tai toisesta sodan aikana. Sotilaan todennäköisyyteen käyttää silmiensuojaimia sodassa vaikutti se, kuinka todennäköisenä sotilas piti silmävamman saamista ja kuinka vakava saatu vamma todennäköisesti olisi. Toinen todennäköisyyteen vaikuttava seikka oli se, minkälaisiin tehtäviin ja ympäristöön kyseinen sotilas oli määrätty. Organisaation ja esimiesten asenne vaikuttivat sotilaan todennäköisyyteen käyttää silmiensuojaimia. Jos organisaatio ja esimiehet painottivat silmien suojaamisen tärkeyttä, sotilaat olivat todennäköisempiä silmänsä suojaamaan. Sotilaiden välille muodostuu vahva side sodassa, minkä takia samassa yksikössä olevien vertaisten asenne ja käytös vaikuttavat muihin oman yksikön sotilaisiin. Myös yksilölliset erot vaikuttivat todennäköisyyteen käyttää silmiensuojaimia. Naimisissa olevat sotilaat ja upseerit olivat todennäköisempiä käyttämään silmiensuojaimia. Suojaimien epämukavuus ja painavuus myös vaikuttivat haluttomuuteen käyttää niitä. Ei siis riitä pelkästään, että sotilaille jaetaan silmiensuojaimet, vaan heidät on myös koulutuksen ja motivoinnin kautta saatava myös käyttämään niitä. (Wong 1997, 744-746.)

Irakin sodassa vuosina 2003-2005 loukkaantui 16356 yhdysvaltalaisesta sotilasta. Näistä loukkaantumisista 797 oli silmävammoja. Vammoista 42 prosenttia kohdistui pelkästään oikeaan silmään, 36 prosenttia vasempaan ja 22 prosenttia molempiin silmiin. Näistä silmävammapotilaista 74:llä oli dokumentoidusti jonkinlaiset silmäsuojaimet yllään loukkaantuessaan. Räjähdykset ja niistä lentävät sirpaleet aiheuttivat 73 prosenttia silmävammoista. Nopeasti liikkuvat ballistiset esineet kuten luodit ja niiden aiheuttamat

sirpaleet aiheuttivat 11 prosenttia silmävammoista. Moottoriajoneuvolla tapahtuneet onnettomuudet aiheuttivat 5 prosenttia vammoista. Tylpät esineet aiheuttivat 4 prosenttia silmävammoista ja 2 prosenttia vammoista oli palovammoja. Räjähdykset ja luodit aiheuttavat vakavia ja pysyviä, usein sokeutumiseen johtavia vammoja. Räjähdyksistä saadut vammat olivat yleensä vakavampia mitä lähempänä räjähdysen lähdettä uhri oli. Räjähdyksien lennättämät sirpaleet sisältävät itse räjähteestä peräisin olevien metallisirpaleiden lisäksi myös räjähdysen ympäristössä ollutta hiekkaa, puuta, lasia, kiviä, lasikuitua ja sementtiä, joka on suurella nopeudella lentäessään vaarallista etenkin silmille. (Thach ym., 2008, 378-379)

Pienessä suljetussa tilassa räjähdysen kanssa oleminen oli kaikista todennäköisin paikka loukkaantua vakavasti, kun taas kauempana tapahtuvista räjähdyksistä lentävät sirpaleet eivät välttämättä läpäisseet vaatteita, silmiensuojaimia tai edes ihoa. Vaikka silmät peittävät vain pienen osan ihmisen kehon ulkoisesta pinta-alasta, noin 4 % Irakin sodassa vuosina 2003-2005 tapahtuneista yhdysvaltalaisien sotilaiden loukkaantumisista oli silmävammoja. Silmät ovat erittäin herkkä alue vakavalle loukkaantumiselle. Tähän vaikuttaa se, että sodassa sotilaalla on tarve katsoa uhan suuntaan ja altistaa silmänsä vaaralle, jos hän haluaa itse vaikuttaa uhkaan esimerkiksi ampumalla. Vaikka silmiensuojaimet eivät suojaa luodeilta tai suurilta korkealla nopeudella lentäviltä sirpaleilta, useassa tapauksessa vamma olisi ollut lievempi tai vammalta olisi voitu välttyä kokonaan käyttämällä silmiensuojaimia. Vain noin 10 prosenttia loukkaantuneista silmävammapotilaista kertoi käyttäneensä silmiensuojaimia tapahtumahetkellä. Sotilaat ovat olleet haluttomia käyttämään silmiensuojaimia. (Thatch ym. 2008, 381.)

Vuosina 2003-2006 Irakissa loukkaantuneista tai kuolleista yhdysvaltalaisista sotilaista, 3276 tapauksessa dokumentoitiin käyttikö kyseinen sotilas silmiensuojaimia loukkaantumishetkellä. Tilaston mukaan 2671 näistä loukkaantuneista tai kuolleista sotilaista käytti silmiensuojaimia tapahtumahetkellä, ja näistä silmiensuojaimia käyttäneistä 451, eli 17 prosenttia, sai silmiensuojaimista huolimatta jonkinlaisen silmävamman. Loukkaantuneista 605:llä ei ollut silmiensuojaimia päässään loukkaantumishetkellä ja heistä 155, eli 26 prosenttia, sai jonkinlaisen silmävamman. Silmiensuojaimia käyttäneiden osuus loukkaantuneista on yhdeksän prosenttisyksikköä pienempi. Syyskuussa 2004 järjestettiin aggressiiviseksi kuvailtu koulutusohjelma silmiensuojaimien käytöstä. Koulutus sisälsi kuvia sodassa silmävammoja saaneiden sotilaiden vammoista ja esimiehiltä tullutta vahvaa suostuttelua. Kuvamateriaalissa oli myös kuvia silmiensuojaimien ansiosta pelastuneista

silmistä, joita ympäröivä iho oli saanut haavoja sirpaleista. Selvittääkseen ohjelman toimivuutta, mitattiin sitä, kuinka moni loukkaantunut sotilas oli käyttänyt silmiensuojaimia sekä ennen, että jälkeen koulutusohjelman. Vuoden 2003 maaliskuun ja vuoden 2004 elokuun välisenä aikana, eli ennen koulutusohjelmaa, loukkaantuneista sotilaista 69 % oli käyttänyt silmiensuojaimia loukkaantumishetkellä. Vuoden 2004 syyskuusta, vuoden 2006 elokuuhun välillä loukkaantuneiden kohdalla 85 % käytti loukkaantumishetkellä silmiensuojaimia. Tilaston mukaan silmiensuojaimien käyttö kasvoi kuudellatoista prosenttiyksiköllä koulutusohjelman jälkeen. (Thomas, McManus, Johnson, Mayer, Wade, Holcomb 2009.)

Vuosien 2003 ja 2010 välillä Irakissa ja Afganistanissa loukkaantui vakavasti 630 Brittisotilasta. Näistä loukkaantumisista 10 prosenttia oli silmävammoja. Ylivoimaisesti suurin osa (86 %) silmävammoista tuli räjähdyksistä ja niiden lennättämistä sirpaleista. Seitsemällä näistä loukkaantuneista oli jonkinlaiset silmiensuojaimet päässään tapahtumahetkellä. Kaikille Brittisotilaille jaettiin silmiensuojaimet, mutta vain harvalla loukkaantuneista oli ne yllään loukkaantumishetkellä. Ei ole luotettavaa tutkimustietoa siitä, kuinka moni sotilas todellisuudessa käyttää hänelle jaettuja silmiensuojaimia. (Blanch, Bindra, Jacks 2011.)

Suomessa työtaturmien määrä on ollut selkeässä laskussa rakennusosalalla vuosina 2007–2017. Vuonna 2007 noin 2900 rakennusalan työntekijää sai jonkinlaisen silmävamman ja vuonna 2017 rakennusosalalla tuli silmävammoja noin 2100. Silmävammojen tapaturmataajuus laski samassa ajassa kahdestatoista yhdeksään. Tapaturmataajuudella tarkoitetaan työtaturmien määrää miljoonaa työtuntia kohden. Moni syy on vaikuttanut tapaturmien määrän laskuun, mutta näistä keskeisimpiä ovat olleet muutokset työntekijöiden asenteessa sekä paremmat henkilönsuojaimet ja niiden yleistynyt käyttö. Asennemuutos ei ole yksinkertainen ilmiö, vaan siihen vaikuttaa jokaisen yksilön lisäksi alalla vallitseva työturvallisuuskulttuuri koska yksilöt toimivat heitä ympäröivän kulttuurin normien mukaisesti. Esimiehillä ja työnantajilla on suuri vaikutus työntekijöidensä asenteisiin, mutta työntekijät kaikilla tasoilla ovat osa alalla vallitsevaa turvallisuuskulttuuria. (Lantto & Räsänen, 2019.)

4. TUTKIMUS- JA ANALYYSIMENETELMÄT

Tässä luvussa kerrotaan käytetyistä tutkimusmenetelmistä sekä niiden toteutuksesta. Tässä opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valikoitui laadullinen, eli kvalitatiivinen tutkimus. Tutkimusmateriaalit kerättiin tekemällä puolistrukturoituja teemahaastatteluita, koska tutkimuksen tarkoitus oli kerätä yksittäisten poliisien perusteltuja näkemyksiä ja kokemuksia silmiensuojaimien käytöstä.

4.1 Laadullinen tutkimus

Laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimuksen tiedonkeruumenetelmiä ovat haastattelut, havainnointi, erilaiset dokumentit ja kyselyt (Kananen 2015, 127).

Laadullisessa eli kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkimusote on induktiivinen, eli tutkimuksessa päästään yksittäisistä havainnoista yleistettäviin merkityksiin. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkija perehtyy esimerkiksi litteroituihin haastatteluihin, raportteihin tai dokumentteihin, joiden pohjalta hän voi esimerkiksi muodostaa muistiinpanojensa avulla keskeisimpiä asioita teemoiksi. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2018, 266.)

4.2 Teemahaastattelu

Tässä opinnäytetyössä käytettiin tutkimusmenetelmänä puolistrukturoitua teemahaastattelua koska teemahaastattelu mahdollistaa tarkentavien kysymysten esittämisen ja kysymykset voidaan esittää haastateltavalle sopivassa sanamuodossa ja järjestyksessä. Kysymysten taustalla oleva puolistrukturoitu suunnitelma kuitenkin takaa sen, että haastattelu pysyy aiheessa.

Haastattelu soveltuu aineistonkeruumenetelmäksi, kun mitataan käyttäytymistä, mielipiteitä tai enimmäkseen tuntematonta aluetta. (Kananen 2015, 143). Haastattelun suurin etu tiedonkeruumenetelmänä on sen joustavuus aineistoa kerätessä, koska haastattelussa on kysymys suorasta vuorovaikutustilanteesta haastateltavan kanssa. Haastattelutilanteessa haastattelija voi pyytää haastateltavaa henkilöä syventämään ja selkeyttämään vastauksiaan

esittämällä lisää kysymyksiä. Vaikka haastattelu on tiedonkeruumenetelmältään monipuolinen, etenkin useiden haastattelujen tekeminen saattaa viedä paljon aikaa ja sen teko edellyttää huolellista ja suunnitelmallisuutta. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2018, 204-206.)

Hirsjärven Remeksen ja Sajavaaran (2018, 208-209) mukaan kvalitatiiviset haastattelut voidaan jaotella kolmeen ryhmään. Nämä ovat strukturoitu lomakehaastattelu, puolistrukturoitu teemahaastattelu sekä strukturoimaton avoin haastattelu. Puolistrukturoidulla teemahaastattelu tarkoitetaan jäykän lomakehaastattelun ja joustavan avoimen haastattelun välimuotoa. Teemahaastattelussa haastattelijan tiedossa ovat haastattelun teema-alueet, mutta kuitenkin varsinaisten kysymysten järjestys ja sanatarkka ulkomuoto puuttuvat. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2018, 208).

Kanasen (2015, 148) mukaan teemahaastatteluissa voidaan tehdä yksilö- tai ryhmähaastatteluita. Yksilöhaastattelua pidetään usein luotettavampana kuin ryhmähaastattelua, koska yksilöhaastattelussa jokainen haastateltava pääsee suuremmalla varmuudella ilman painostusta tai häirintää esittämään juuri oman mielipiteensä. (Kananen 2015, 148-149.)

Tässä opinnäytetyössä tehdään yksilöhaastatteluita luotettavuuden parantamiseksi. Myös helpompi haastatteluiden aikataulutus, toteutuksen toteutus vaikuttivat tähän valintaan. Yksilöhaastatteluissa saadaan myös varmistettua haastateltavien anonymiteetti tehokkaammin kuin ryhmähaastatteluissa.

4.3 Haastattelujen suunnittelu

On tärkeää valita haastattelun kohteiksi oikeanlaisia ihmisiä (Kananen 2015, 145-146). Tässä opinnäytetyössä haastateltiin neljää poliisia, joilla on kokemusta valvonta- ja hälytystoiminnasta. Haastateltavat työskentelevät joko Helsingin tai Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksilla. Kokoinein haastateltavista on työskennellyt poliisina yli 15 vuotta ja vähiten kokenut on työharjoittelija. Haastattelut eivät vaatineet tutkimuslupaa eikä opinnäytetyössä käsitellä salassa pidettävää materiaalia. Haastattelut tehtiin kahdestaan suljetussa tilassa poliisiasemalla tai poliisiammattikorkeakoulun tiloissa. Haastattelut kestivät noin 20-35 minuuttia ja kaikki haastattelut toteutettiin elokuun 2020 aikana.

Haastateltavien kanssa sovittiin haastattelusta saman päivän aikana kuin haastattelu toteutettiin.

Haastattelunrunгон kysymykset esitetään neljälle kentällä työskentelevälle tai aikaisemmin kenttätöitä tehneelle poliisille. Vastauksia analysoimalla ja vertaamalla keskenään pystytään arvioimaan, kuinka tärkeänä asiana oman työturvallisuutensa kannalta haastateltavat pitävät silmien suojaamista ja kuinka todennäköisenä haastateltavat pitävät silmiin kohdistuvia haittoja. Kokenein haastateltava on työskennellyt valvonta- ja hälytystehtävissä yli 15 vuotta ja vähiten kokenut haastateltava on työharjoittelija. Yksi haastateltavista on nainen ja loput ovat miehiä.

Jokainen haastateltava vastasi samoihin kysymyksiin samassa järjestyksessä. Osalle esitettiin tarkentavia kysymyksiä väärinymmärryksiltä välttymiseksi ja tutkimuskysymyksen aiheesta pysymiseksi. Haastattelut toteutettiin kasvotusten, ja ennen seuraavaan kysymykseen siirtymistä haastattelija luki ääneen kirjoittamansa vastauksen haastateltavalle. Tämän jälkeen haastateltava pystyi halutessaan tarkentamaan tai muokkaamaan vastaustaan. Haastattelun lopussa kysymykset käytiin vielä kohta kohdalta läpi uudestaan sen varmistamiseksi, että haastattelijan ja haastateltavan välillä ei ole tapahtunut väärinymmärryksiä.

4.4 Tutkimuksen toteutus

Opinnäytetyön tavoite on selvittää, kantavatko haastateltavat poliisit silmiensuojaimia mukanaan työvuoronsa aikana sekä milloin ja miksi he katsovat tarpeelliseksi pukea ne päähänsä työtehtävillä. Opinnäytetyössä pyritään myös selvittämään, ovatko silmiensuojaimet joissain tilanteissa haitaksi. Haastattelussa käytettiin sanaa suojalasit silmiensuojaimien sijasta, koska sen käyttäminen puhekielessä tuntuu luonnollisemmalta.

Haastattelurunko:

1. Ovatko haastateltavat poliisit saaneet työnantajaltaan jonkinlaiset suojalasit?
2. Missä haastateltavat poliisit säilyttävät suojalasejaan työvuorojensa aikana?
3. Käyttävätkö haastateltavat poliisit suojalaseja oman laitoksensa voimankäytön koulutuksissa?
4. Missä vaiheessa ja minkälaisessa tilanteessa haastateltavat poliisit todellisuudessa pukevat silmiensuojaimet päähänsä oikealla työtehtävällä? Kysymyksessä ei haeta

- vastausta siihen, milloin ne kannattaisi pukea vaan, milloin haastateltava on itse oikeasti ne pukenut.
5. Olisiko haastateltavan poliisin mielestä hyvä pukea suojalasit päähän useammin, kuin mitä hän on itse yleensä pukenut?
 6. Minkä tyyppinen silmiin kohdistuva tapaturma huolestuttaa haastateltavaa poliisia eniten ja minkälaista silmätapaturmaa hän pitää todennäköisimpänä työtehtävissään?
 7. Onko haastateltavan poliisin mielestä olemassa tilanteita, joissa suojalaseista on enemmän haittaa kuin hyötyä?
 8. Minkälaiset ovat haastateltavan mielestä hyvät suojalasit?

Haastattelurungon kysymykset esitettiin neljälle kentällä työskentelevälle tai aikaisemmin kenttätöitä tehneelle poliisille. Vastauksia analysoimalla ja vertaamalla keskenään pystyttiin arvioimaan, kuinka tärkeänä asiana oman työturvallisuutensa kannalta haastateltavat pitävät silmien suojaamista ja kuinka todennäköisenä haastateltavat pitävät silmiin kohdistuvia haittoja.

Haastatteluissa käytetty haastattelurunko löytyy tämän opinnäytetyön liitteestä 1.

4.5 Vastausten analysointi

Tämän tutkimuksen analyysimenetelmänä käytettiin teemoittelua joka on yleinen tapa analysoida teemahaastatteluita. Tässä analyysimenetelmässä teemalla tarkoitetaan työn keskeistä aihetta, ja teemoittelulla tarkoitetaan aineiston jakamista teemoihin yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia etsimällä. Teemat voivat olla joko suunnitteluvaiheessa tutkijalla tiedossa, tai ne voivat muodostua tutkijan perehtyessä aineistoon. (SaaranenKauppinen & Puusniekka 2006.)

Tämän opinnäytetyön haastattelurungon kahdeksan kysymyksen vastaukset jaettiin teemoihin, joista muodostui neljä tutkimuskysymystä. Haastateltavien vastauksia vertailtiin toisiinsa yhtäläisyyksien ja eroavaisuuksien osalta. Jokaisen teeman alle on koottu samaan teemaan liittyvää materiaalia, vaikka tämä samankaltainen materiaali ei jokaiselta haastateltavalta olisikaan tullut saman haastattelurungossa olevan kysymyksen yhteydessä.

Tutkimuksen neljä teemaa ovat:

1. Missä haastateltavat kantavat ja säilyttävät silmiensuojaimiaan?
2. Milloin haastateltavat käyttävät silmiensuojaimia?
3. Miksi haastateltavat käyttävät silmiensuojaimia?
4. Milloin ei kannata käyttää silmiensuojaimia?

Vastauksia vertailtiin myös teoriaosuudessa esiteltyyn silmiensuojaimiin liittyvään lainsäädäntöön, sekä aikaisempiin tutkimuksiin sekä yhtäläisyyksien, että eroavaisuuksien osalta. Tämä vertailu löytyy opinnäytetyön lopusta kohdista 6.1 ja 6.2.

5. TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tässä osuudessa käydään tutkimuskysymykset läpi yksi kerrallaan, jonka jälkeen haastateltavien antamia vastauksia verrataan toisiinsa niiden yhtäläisyyksien sekä eroavaisuuksien osalta. Tuloksista löytyy lisää pohdintaa luvusta 6.1 Opinnäytetyön tekijän omia ajatuksia.

5.1 Silmiensuojaimien kantaminen

Kaikki haastateltavat olivat saaneet työnantajaltaan sankamalliset kirkaslinssiset silmiensuojaimet. Tämän lisäksi haastateltavat B ja C olivat käyttäneet omia rahojansa silmiensuojaimien ostamiseen tai päivittämiseen ja haastateltava D kertoi aikovansa ostaa silmiensuojaimet omalla rahalla työnantajan antamien tilalle lähitulevaisuudessa, koska työnantajan antamat silmiensuojaimet eivät ole kovinkaan laadukkaat. Haastateltava A oli saanut työnantajaltaan sankamalliset silmiensuojaimet, jotka sopivat hänen silmälasiansa päälle. Kaikkien haastateltavien silmiensuojaimet olivat kirkaslinssiset, mutta haastateltava C oli ostanut omilla rahoillaan aurinkolasilinssit silmiensuojaimiinsa, joita hän käyttää aurinkolaseina aurinkoisella kelillä työvuoronsa aikana.

Kaikki haastateltavat kantoivat silmiensuojaimia yllään työvuoronsa aikana. Haastateltavat A ja D säilyttivät silmiensuojaimiaan haalarinsa taskussa, kun taas haastateltava C säilyttivät niitä haalarin lenkissä rinnan korkeudella. Haastateltava B:llä on työvuorossaan mukana kahdet silmiensuojaimet. Yhdet niistä ovat päivittäisessä käytössä ja toiset ovat vaativia tilanteita varten säästetyt parempikuntoiset silmiensuojaimet. Päivittäisessä käytössä olevat silmiensuojaimet ovat hieman naarmuiset, koska hän säilyttää niitä haalarin lenkissä rinnan korkeudella ilman erillistä suojapussia. Toiset parempikuntoiset silmiensuojaimet ovat niille tarkoitettussa suojapussissa, jota hän säilyttää kypäräkassissa. Hän kertoi pukevansa nämä parempikuntoiset silmiensuojaimet tehtävillä, joilla puetaan raskas suojavarustus. Haastateltava D oli ainut, joka kertoi säilyttävänsä silmiensuojaimiaan mikrokuitupussissa pitääkseen niiden linssit hyvässä kunnossa, kun taas haastateltava A kertoi säilyttävänsä silmiensuojaimiaan taskun pohjalla ilman suojapussia. Kaikki haastateltavat olivat samaa mieltä siitä, että silmiensuojaimet naarmuuntuvat, mikäli niitä säilyttää ilman suojapussia, mutta haastateltavien B ja C mielestä oli tärkeämpää pitää suojaimet nopeasti ja helposti saatavilla ja oikeasti myös käyttää niitä, kuin pitää ne hyvässä kunnossa.

5.2 Milloin haastateltavat käyttävät silmiensuojaimia?

Kaikki haastateltavat kertoivat, että silmiensuojaimien käyttö ampumaradalla on pakollista heidän laitoksensa koulutuksissa.

Haastateltavilla A, C ja D silmiensuojaimien käyttäminen vaikutti olevan enemmänkin reagoimista jo tavattuun tai todennäköiseen vastarintaan. Haastateltava B oli ainut haastateltava, joka kertoi pyrkivänsä käyttämään silmiensuojaimia varmuuden vuoksi myös sellaisilla tehtävillä, joissa ei ole etukäteistietoa tai viitteitä uhasta tai aggressiivisuudesta. Hän perusteli tätä sillä, että tehtävät voivat poiketa huomattavasti alkutiedoista ja että suojaimet on puettava päälle ennalta estävästi, että niistä on hyötyä.

Kaikki haastateltavat, riippumatta siitä kuinka usein he tällä hetkellä käyttivät silmiensuojaimia, olivat sitä mieltä, että olisi hyvä käyttää silmiensuojaimia enemmän ja useammin, kuin he tällä hetkellä käyttävät. Haastateltava A kertoi syyksi käytön vähäisyydelle sen, että hänen työnantajaltaan saamansa silmiensuojaimet eivät ole hänelle oikean kokoiset. Hän kertoi välttelevänsä niiden käyttöä tämän takia ja käyttävänsä niitä vain, jos on pakko. Haastateltavat B kertoi pyrkivänsä siihen, että käyttäisi silmiensuojaimia jokaisella tehtävällä. Haastateltavat C ja D toivat myös esille tämän saman ajatuksen pitäen sitä hyvänä ideana, mutta kertoivat että eivät kuitenkaan ole tähän konkreettisesti pyrkineet. Haastateltava D kertoi työskennelleensä aikaisemmin rakennustyömaalla, jossa hän käytti silmiensuojaimia koko työvuoronsa ajan, vaikka useimmat toiset alan työntekijät eivät näin tehneet. Rakennusalalla silmiensuojaimien käyttö ei ollut harkinnanvaraista, vaan pakollista ja hän kertoi saaneensa tästä pakollisuudesta sosiaalisen hyväksynnän lasien käyttämiselle. Hän sanoi, että ei ole ainakaan kuullut tämänkaltaisesta suosituksesta tai määräyksestä poliisina ollessaan, eikä hänestä tuntuisi luonnolliselta aloittaa käyttämään silmiensuojaimia koko työvuoronsa ajan oman kenttäryhmänsä nuorimpana ja tuoreimpana jäsenenä.

*Lasit joko ovat päässä, tai eivät ole päässä. Muualla niistä ei ole oikein hyötyä.
(Haastateltava B)*

5.3 Miksi haastateltavat käyttävät silmiensuojaimia?

Kaikki haastateltavat toivat kasvoille sylkemisen esille syynä käyttää silmiensuojaimia työtehtävillä ja kaikki haastateltavat pitivät kasvoille sylkemistä ja sen seurauksena tarttuvaa tautia todennäköisimpänä silmätapaturmana. Haastateltavat A ja D kertoivat, että erilaisista silmätapaturmista tartuntataudin saaminen sylkemisen tai muiden eritteiden kautta huolestuttaa heitä eniten. Haastateltavat B ja C kertoivat olevansa eniten huolissaan näkökykyyn vaikuttavasta silmätapaturmasta, kuten vaikka räjähdyksestä. Haastateltava B perusteli olevansa huolestuneempi räjähdyksestä kuin sylkijästä sen takia, että sylkäisijään pystyy vaikuttamaan omalla toiminnallaan lukemalla kohdehenkilön käyttäytymistä ja tilannetta, mutta räjähdys taas saattaa tulla täysin yllättäen silmille ilman että on mitenkään varautunut siihen.

Haastateltava A toi haastattelussaan esille myös sen, että silmiensuojaimet antavat myös jonkinlaista suojaa myös kaasusumuttimelta. Hän kertoi, että etenkin sisätiloissa tai tuulisella kelillä kaasusumuttimen käyttäjä voi tahattomasti altistaa myös itsensä tai partiokaverinsa kaasun vaikutuksille ja hän on huomannut silmiensuojaimien auttavan vähentämään kaasun vaikutusta ja on pyrkinyt pukemaan silmiensuojaimet varautuessaan voimankäyttövälineen käyttöön tilanteen näin salliessa.

Kaksi haastateltavista toi haastatteluissaan esille Espoon Mäkkylässä 25.5.2020 tapahtuneen tapauksen, jossa poliisille oli asetettu räjähteitä ansaksi. Toinen Mäkkylässä olleista konstaapeleista loukkaantui hänen silmiinsä räjähdyksestä lentäneiden puunsirpaleiden seurauksena. Molemmat haastattelussa Mäkkylän räjähdyksestä kertoneet konstaapelit työskentelevät Helsingin poliisilaitoksessa, vaikkakin eri ryhmissä ja olivat keskustelleet tapahtumasta kollegoidensa kanssa työpaikalla. Haastateltava B kertoi kantaneensa vuosia silmiensuojaimia mukanaan nopeasti saatavilla, mutta että hän on Mäkkylän tapahtumien jälkeen alkanut pyrkimään siihen, että laittaisi ne päähänsä jokaisella tehtävällä. Hän sanoi, että silmiensuojaimet joko ovat päässä tai eivät ole päässä. Muualla niistä ei ole hyötyä. Haastateltava C kertoi myös alkaneensa käyttämään silmiensuojaimia mennessään asiakkaan ovelle työtehtävällä kuultuaan Espoon Mäkkylässä poliisille viritetystä ansasta. Haastateltava B kertoi myös huomanneensa, että ilotulitteita ammutaan suhteellisen usein muulloinkin kuin uutenavuotena. Esimerkiksi juhannuksena 2020 Hietaniemen rannassa ammuttiin ilotulitteita tahallaan poliisia kohti.

Haastateltavat B ja C olivat molemmat käyttäneet omia rahojaan työkäyttöön tuleviin silmiensuojaimiin saadakseen tuotteen, jota he myös oikeasti käyttäisivät. Haastateltava B kertoi ostavansa aina mahdollisimman halvat silmiensuojaimet siksi, että silloin hän raaskii käyttää niitä ja säilyttää niitä nopeasti saatavilla olevassa paikassa, missä ne väistämättä naarmuuntuvat. Haastateltava C kertoi ostaneensa hieman kalliimmat ja ennen kaikkea myös tyylikkäätsilmiensuojaimet, että hänen tulisi oikeasti käytettyä niitä. Haastateltavien B ja C motivaatio suojaimien hankkimiselle oli sama, vaikka heidän mielipiteensä hyvistä suojaimista erosivat toisistaan lähes täysin.

Kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että silmiensuojaimien on oltava mukavat, eivätkä ne saa haitata näkökykyä esimerkiksi huurtumisen tai naarmujen takia, että niitä haluaa käyttää. Haastateltavat B, C ja D kertoivat, että heidän mielestään on tärkeää, että silmiensuojaimien linssi ylettyy riittävän pitkälle sivulta, alhaalta ja ylhäältä. He perustelivat tätä paremmalla suojaavuudella, sekä sillä, että näkökentässä oleva linssi reuna haittaa väärin näkyvyyttä.

Mäkkylän keissin jälkeen olen ruvennut laittamaan suojalaseja päähän mennessäni asiakkaan ovelle työtehtävällä. (Haastateltava C)

5.4 Milloin ei kannata käyttää silmiensuojaimia?

Haastateltavat A, B ja D mainitsivat huurtumisen esimerkiksi hikoilun seurauksena syynä olla käyttämättä silmiensuojaimia.

Haastateltavat A ja D toivat esille sen, että huonossa kunnossa olevista suojaimista voi olla haittaa ja on käyttäjän vastuulla huolehtia varustuksestaan säilyttämällä sitä suojapussissa. Haastateltava A myönsi hieman laiminlyöneensä tätä vastuuta ja säilyttävänsä suojaimiaan taskun pohjalla ilman suojapussia. Haastateltava A kertoi myös, että hänen suojaimensa pysyvät huonosti päässä, jonka takia niistä on usein haittaa, joka laskee entisestään hänen motivaatiansa pitää niistä hyvää huolta. Hän kertoi käyttävänsä huonokuntoisia ja huonosti sopivia suojaimia vain, jos on pakko. Haastateltava C oli sitä mieltä, että silmiensuojaimista on aina enemmän hyötyä kuin haittaa.

On vään hölmöä, että ei käytä niitä jatkuvasti (Haastateltava C)

6. TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS JA POHDINTA

Laadullista tutkimusta tehdessä on luotettavuutta arvioidessa tärkeää kertoa tarkasti tutkimuksen eri vaiheista ja siitä, miten tutkimus on toteutettu. Tutkijan tulee kertoa tarkalleen mitä hän on tutkimuksessaan tehnyt ja miten tutkimustuloksiin on päädytty. (Hirsjärvi ym. 2010, 232.)

Luotettavuus. Tässä opinnäytetyössä haastateltiin vain neljää poliisia. Otanta ei ole laaja, jonka takia tuloksia ei pysty luotettavasti yleistämään, mutta tutkinnassa saatiin katsaus yksittäisten poliisien näkemyksiin, joka olikin tutkimuksen tarkoitus. Teemahaastattelulla saatiin hyödyllisiä tuloksia vertaamalla haastateltavien antamia vastauksia ja ennen kaikkea niiden perusteluita toisiinsa sekä tässä opinnäytetyön teoriaosuudessa käytettyihin lähteisiin. Haastattelija tuntee osan haastateltavista, joka voi vaikuttaa tutkimuksen luotettavuuteen, mutta toisaalta silmien suojaaminen työtehtävillä ei mielestäni ole herkkä tai henkilökohtainen aihe, johon haastateltavat vastaisivat eri tavalla tuntemalleen ihmiselle. Tämän opinnäytetyön tavoite ei ole yleistää toimintatapoja, vaan tuoda esille neljän haastateltavan poliisien näkemyksiä ja kokemuksia silmiensuojaimien käyttämisestä.

6.1 Silmiensuojaimiin liittyvä lainsäädäntö ja teemahaastattelujen tulokset

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käytiin läpi keskeisimpiä poliisin silmiensuojaimien käyttöön liittyvää lainsäädäntöä. Tässä luvussa tätä lainsäädäntöä verrataan haastateltavien vastauksiin.

Työturvallisuuslain mukaan työnantaja on velvollinen hankkimaan työntekijälle työn edellyttämät henkilönsuojaimet (TTurvL 2:15). Kaikki haastateltavat kertoivat saaneensa työnantajaltaan silmiensuojaimet, joten ainakin tässä opinnäytetyössä haastateltavien poliisien osalta työnantaja oli noudattanut tätä velvollisuutta.

Henkilönsuojainasetuksen (EU) 2016/425 liitteessä 2 määritellään kaikkia suojaavia koskevia vaatimuksia. Vaatimusten mukaan, suojaaimien on oltava hyvin päässä pysyvät, kevyet ja mukavat eri kokoisille käyttäjille kuitenkin menettämättä suojaavia ominaisuuksiaan tämän kustannuksella. Silmiensuojaimien on haitattava näkökykyä mahdollisimman vähän ja ne on tarvittaessa käsiteltävä aineella, joka estää huurtumisen.

Haastateltavilta kysyttiin haastattelussa minkälaiset ovat heidän mielestään hyvät silmiensuojaimet. Haastateltavien mielestä nämä Henkilönsuojainasetuksessa mainitut ominaisuudet, kuten päässä pysyminen, mukavuus, sopivuus, huurtumattomuus ja se, etteivät silmiensuojaimet vaikeuta näkemistä olivat tärkeitä ominaisuuksia silmiensuojaimille. Haastateltavat kertoivat nimenomaan omasta mielipiteestään, eivätkä olleet perehtyneitä henkilönsuojainasetukseen, mutta siitä huolimatta heidän mielipiteensä sisälsi erittäin paljon samaa sen kanssa.

Opinnäytetyössä esiteltiin silmiensuojaimien ballistisia kestävyyskriteerejä ja niistä kertovia standardeja. Haastateltavat eivät tuoneet esille sitä, että poikkeuksellisen korkea ballistinen kestävyys olisi ollut heidän mielestään tärkeä ominaisuus silmiensuojaimissa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö korkea ballistinen olisi tärkeä niin pitkään, kun silmiensuojaimien muista ominaisuuksista kuten mukavuudesta ei karsita sen kustannuksella. Haastateltavien perehtyneisyyttä asiaan ei selvitetty haastattelun yhteydessä. Haastateltavat A ja D olivat saaneet työnantajaltaan matalimman EU 166 F standardin mukaiset silmiensuojaimet. Haastateltavat B ja C olivat saaneet korkeimman sankamallisille myönnettävän yhdysvaltalaisen MIL-PRF-32432A standardin mukaiset silmiensuojaimet. Korkeimman standardin silmiensuojaimet ovat huomattavasti kestävämmät, mutta ne ovat myös huomattavasti kalliimmat.

6.2. Opinnäytetyön tekijän omia ajatuksia

Tässä opinnäytetyössä teoriaosuuden sekä haastateltavien mielipiteiden perusteella olen tullut johtopäätökseen, että oikeanlaisen silmien- ja kasvojen suojaamisen valitseminen on kompromissin tekemistä. Tehdessään päätöstä suojaamisen käytöstä käyttäjä tasapainottaa suojaavuuden, mukavuuden ja käytännöllisyyden välillä. Kaikille tehtäville ei voi mennä visiirillinen luotisuojakypärä päässä, koska korkeamman suojaustason suojaus, kuten visiirillinen luotisuojakypärä myös rajoittaa toimintakykyä ja näkökykyä eniten. Lisäksi raskaammat suojaimet ovat usein painavampia ja epämukavampia ja olisivat varmasti jopa sosiaalisesti kiusallisia tapauksissa, joissa niille ei selkeästi ole tarvetta.

Tässä opinnäytetyön teoriaosiossa tarkasteltiin yhdysvaltalaisien ja brittien tekemiä tutkimuksia silmävammoista sodissa 2000-luvulla. Näitä tilastoja ei voi suoraan verrata

suomalaisen poliisin työympäristöön ainakaan todennäköisyyksien tai tietynlaisten vammamekanismien osuukien osalta. Näistä tutkimuksista saadaan siitä huolimatta hyödyllistä tietoa, koska suomalaisen poliisin silmä loukkaantuu kuitenkin yhtä helposti kuin yhdysvaltalaisen sotilaan, vaikka erilaisten tapaturmien todennäköisyyksissä olisikin eroja. Suurin silmävammojen aiheuttaja nykyaikaisessa sodassa on räjähteistä lentävät sirpaleet, luodit ja luotien aiheuttamat sirpaleet. Silmiensuojaimet eivät anna täydellistä suojaa, mutta ehkäisevät suuren osan, ja todennäköisesti lieventävät vammoja tapauksissa, joissa loukkaantuminen tapahtuu silmiensuojaimien käytöstä huolimatta. (Thach ym. 2008.) Kaksi haastatelluista toi haastatteluissaan esille tapauksen, jossa oli viritetty ansa räjähteistä poliisille Espoon Mäkkylässä. Tapauksessa loukkaantui kaksi suomalaista poliisia räjähdysseurauksena. Toinen haastateltavista toi myös esille sen, että poliisia kohti ammutaan ilotulitteita, myös uudenvuoden ulkopuolella. Räjähteet eivät ole yleisiä suomalaisen poliisin työssä, mutta lähihistoria on osoittanut, että ne eivät missään nimessä ole mahdottomuus. Kuten muutkin riskit, räjähteet on osattava ottaa huomioon. Tilanteissa, joissa on ennakkotieto aseellisesta vastarinnasta tai ilotulitteita huomattavasti voimakkaammista räjähteistä, poliisit pyrkivät etukäteen pukemaan päälle sankamallisia silmiensuojaimia raskaammat suojavarusteet. Normaaleista sankamallisista silmiensuojaimista voi kuitenkin olla hyötyä yllättävissä tilanteissa, joissa raskaampia suojavarusteita ei ole välittömästi saatavilla.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston mukaan sankamalliset silmiensuojaimet, eli suojalasit, kuuluvat riskiluokkaan kaksi. (Henkilönsuojainten riskiluokat.) Riskiluokan kaksi suojaimet eivät takaa suojaa luodeilta, mutta niiden pukemisesta aseenkäyttötilanteessa voi olla silti hyötyä. Poliisilla aseenkäyttötilanne voi tulla yllättäen eteen, jolloin raskaita suojavarusteita ei ehdi pukea päälleen. Mielestäni tämän tutkimuksen tärkein tutkimuskysymys onkin se, milloin poliisit varautuvat tilanteeseen pukemalla juuri nämä sankamalliset silmiensuojaimet? Silmiensuojaimien pukeminen on Poliisilain (872/2011) 2 luvun 18 § mukaista varautumista voimakeinojen käyttöön ja yksi haastateltavista jopa mainitsi tämän velvollisuuden haastattelussaan. Muutkin haastavat puhuivat voimakeinojen käyttöön varautumisesta, kuitenkin viittaamatta pykälään. Kysymys onkin, milloin poliisit näkevät tarpeelliseksi varautua voimakeinojen käyttöön pukemalla päähänsä sankamalliset silmiensuojaimet. Haastateltavilla oli erilaisia mielipiteitä siitä, milloin tämä varautuminen on tarpeellista. Osalla haastateltavista pukeminen oli reagoimista jo alkaneeseen tai erittäin todennäköiseen välittömästi uhkaavaan vastarintaan ja toisilla se oli varautumista mahdolliseen vastarintaan mistä ei ollut vielä mitään merkkejä. Osa haastateltavista toi jopa

esille idean siitä, että silmiensuojaimet voisi pukea päähän jokaiselle tehtävälle, riippumatta siitä minkälainen tämä tehtävä on ja onko ennakkotietojen ja tehtävän luonteen perusteella odotettavissa minkäänlaista vastarintaa. Eniten silmiensuojaimia käyttävät haastateltavat olivat sitä mieltä, että silmiensuojaimia ei ehdi pukemaan päähän kesken voimankäyttötilanteen, jossa on jo tavattu voimakasta vastarintaa. Tiivistettynä haastateltavat olivat sitä mieltä, että aikaisemmin on turvallisuuden kannalta parempi, mutta muutkin asiat kuin turvallisuus vaikuttavat poliisien päätöksentekoon.

Tämän opinnäytetyön teoriaosuudessa syvennyttiin hieman silmiensuojaimien suojaustasoihin sekä haulikon haulien nopeuksiin. MIL-PRF-32432A tasoiset suojaimet testattiin kahdella 220 m/s liikkuvalla 3.8 mm teräspallolla (United States Department of Defense 2013). Haulikosta ammuttuna samankokoinen hauli liikkuu MIL-PRF-32432A testissä kuvatulla nopeudella noin 50 metrin etäisyydellä. Tyypilliset metsästyksessä käytetyt haulit ovat 2 mm – 6 mm väliltä. Mitä pienempi hauli on kyseessä, sitä nopeammin se menettää nopeutensa ja sitä vähemmän se jo lähtiessäänkin sisältää liike-energiaa pienemmän massansa takia. (Hyytinen, 2013, 193-196.) Vertailemalla MIL-PRF-32432A tasoisten silmiensuojaimien kestävyyttä ja haulien nopeuksia ja kokoja toisiinsa, olen tullut johtopäätökseen, että MIL-PRF-32432A tasoiset silmiensuojaimet saattavat suojata käyttäjänsä haulikon haulilta, ainakin jos ne tulevat pidemmältä etäisyydeltä, tai jos ne ovat toisesta syystä menettäneet nopeutta. Uskon, että MIL-PRF-32432A tasoiset silmiensuojaimet antavat suojaa pienemmiltä, esimerkiksi 2 mm haulilta jo lyhyemmiltäkin etäisyyksiltä. Vertailussa täytyy toki ottaa huomioon myös se, että silmiensuojaimet on testattu ainoastaan teräspalloilla ja haulia valmistetaan useista erilaisista materiaaleista, joiden läpäisykyvyissä on eroja esimerkiksi vaihtelevan painon ja kovuuden takia.

Myöskään tulitaistelut eivät ole yleisiä suomalaisen poliisin työssä, mutta poliisia kohti ammutaan aseella toisinaan. Sankamallisista silmiensuojaimista voi olla hyötyä näissä molemmissa tilanteissa, vaikka ne eivät varsinaista luotisuojaa takaisikaan (Thatch ym. 2008, 381).

Poliisit käyttävät silmiensuojaimia koulutuksissaan ampumaradalla, joten on mielestäni loogista, että he pukisivat ne päähänsä myös työtehtävillä viimeistään varautuessaan voimankäyttöön ja etenkin aseenkäyttöön. Vaikka luoti ei osuisikaan ihmiseen, se voi esimerkiksi puiseen esineeseen kuten seinään tai oveen osuessaan lennättää pieniä puunpaloja suurella nopeudella, jotka ovat haitallisia silmälle. Vaikka silmään päätyneet

vierasesineet eivät aiheuttaisikaan pysyvää tai edes hoitoa vaativaa silmävammaa, aseenkäyttötilanne on mielestäni erittäin huono hetki menettää näkökyky sen takia, että on roska silmäänsä. Silmiensuojaimet antavat suojaa myös ampuma-asetta lievemmillä voimankäyttövälineillä kuten kaasusumuttimelta, ja esimerkiksi etälamauttimen nuolilta.

Tätä opinnäytetyötä tehdessäni, en onnistunut löytämään tutkimuksia silmiensuojaimien käytöstä poliisissa Suomessa tai muualla maailmassa. Varmuudella en pysty sanomaan onko tällaisia tutkimuksia olemassa, mutta paljon ja yleisesti saataville niitä ei ainakaan ole. Tämän takia opinnäytetyön aikaisemmat tutkimukset osiossa esitellään tämän takia nykyaikaisessa sodassa ja Suomessa rakennusalalla tehtyjä tutkimuksia silmiensuojaimien käyttämisestä ja silmävammojen ehkäisemisestä niiden avulla. Uskon, että tätä opinnäytetyötä laajempi tutkimus silmiensuojaimien käyttämisestä poliisissa tuottaisi työturvallisuuden kannalta hyödyllisiä tuloksia.

Haastatteluissa kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että silmiensuojaimia olisi hyvä käyttää useammin kuin he käyttävät. Yksikään haastateltavista ei tuonut esille esimiehiltä tai kouluttajilta tulevia ohjeita, painostusta tai määräyksiä syynä käyttää silmiensuojaimia työtehtävillä, mutta kaikki kertoivat käyttävänsä silmiensuojaimia aina ampumaradalla, koska se on pakollista. Tämän opinnäytetyön teoriaosuudessa esiteltiin Lanton ja Räsänen vuonna 2019 tekemää tutkimusta Suomesta rakennusalalla sekä Thomasin ym. vuonna 2009 tekemää tutkimusta Yhdysvaltojen asevoimissa. Molemmissa tutkimuksissa oli selvitetty syitä suojaimien lisääntyneelle käytölle ja kummassakin oli huomattu esimiehiltä tulevan painostuksen olevan suuri vaikuttaja lisääntyneelle suojaimien käytölle.

Yhdysvaltalaisien sotilaiden silmiensuojaimien käyttö lisääntyi Irakin sodassa vuoden 2004 jälkeen, kun sotilaille järjestettiin aggressiiviseksi kuvailtu koulutuskampanja, jossa esitettiin kuvia silmävammapotilaista. (Thomas ym. 2009.) Vaikka tässä opinnäytetyössä haastateltavat eivät tuoneet haastatteluissaan esille mitään vastaavaa kampanjaa, kaksi haastateltavista mainitsi Mäkkylässä räjähdysten seurauksena tapahtuneen poliisin loukkaantumisen syynä lisääntyneelle silmiensuojaimien käytölle. Haastattelut vaikuttavat tukevan tutkimuksissa tuettua teoriaa siitä, että konkreettinen tieto kollegan loukkaantumisesta omaa työtä muistuttavissa olosuhteissa on tehokas motivaattori silmiensuojaimien käytön lisäämiselle välittämättä siitä, tuleeko tästä tietoa uutisten vai virallisen koulutuksen tai työyhteisön kautta. Varoittava esimerkki on tehokas keino saada viesti perille.

Suomessa rakennusalalla tehdyssä tutkimuksessa haastateltavat toivat esille se, että turvallisuuskulttuuri on kehittynyt paljon vuosina 2007-2017. Sen lisäksi, että firmat ovat valmiina käyttämään rahaa turvallisuuden edistämiseksi, on tapahtunut suuria muutoksia työntekijöiden asenteissa. Esimerkiksi työturvallisuudesta keskustellaan enemmän kuin aikaisemmin. Tapaturman sattuessa, siitä keskustellaan. Työntekijät jokaisella tasolla vaikuttavat turvallisuuskulttuurin kehittymiseen (Lantto & Räsänen, 2019, 2, 19.) Tässä opinnäytetyössä haastateltavat poliisit kertoivat keskustelleensa työpaikalla kollegoidensa kanssa Mäkkylässä tapahtuneesta hyökkäyksestä ja siitä seuranneesta loukkaantumisesta. Haastateltavista kaksi kertoi tehneensä muutoksia omaan toimintaansa tämän seurauksena. Mielestäni tässä on selkeä yhtäläisyys edellä mainittuun rakennusalan tutkimukseen ja tutkimuksessa mainittuun rakennusalan kehittyvään turvallisuuskulttuuriin ja tämä kertoo siitä, että työntekijät jokaisella tasolla ovat tärkeä osa turvallisuuskulttuuria.

LÄHTEET

- Ala-Heikkilä, Minna 2018: Lempäälän ampujalla oli kaasunaamari päässään - haavoittuneen poliisin päähän ja kaulaan osui kymmeniä hauleja. Iltalehden artikkeli. Luettavissa: <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/201805042200922926> Luettu: 14.8.2020
- Blanch, R., Bindra, M., Jacks, A. 2011: Ophthalmic injuries in British Armed Forces in Iraq and Afghanistan. Luettavissa: <https://www.nature.com/articles/eye2010190> Luettu: 29.7.2020.
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/425, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, henkilönsuojaimista ja neuvoston direktiivin 89/686/ETY kumoamisesta. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2016.081.01.0051.01.FIN&toc=OJ:L:2016:081:TOC
- Hakala, Juha T. 2004: Opinnäyteopas ammattikorkeakouluille. Helsinki, Gaudeamus.
- Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2018: Tutki ja kirjoita. Helsinki, Tammi.
- Hyytinen, Timo 2013: Metsästäjän opas, Porvoo, Bookwell Oy
- International safety equipment association 2010: American National Standard Occupational and Educational Personal Eye and Face Protection Devices. Luettavissa: <https://safetyequipment.org/wp-content/uploads/2020/04/ANSI-ISEA-Z87-2010.pdf> Luettu: 11.8.2020
- Kananen, Jorma 2015: Opinnäytetyön kirjoittajan opas: näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Lantto, Eero; Räsänen Tuula 2019: Rakennusalan työturvallisuuden kehitys. Helsinki, Työterveyslaitos. Luettavissa: https://www.rakennusteollisuus.fi/globalassets/tyoturvallisuus/2020_sekalainen/raportti_fi_nal.pdf?utm_source=eJokka+2/2020+%7c+Aiheina+mm.+nolla+tapaturmaa,+turvallisuusviikko,+koronaohjeita,+hiljainen+hetki&utm_medium=email&utm_campaign=eJokka
- Nieminen, Iiro-Matti 2020: Espoon Mäkkylän räjähdysten esitutkinta valmistui: Kun poliisi raotti asunnon ovea, ilotulitteista rakennettu pommi laukesi. Satakunnan kansa. Luettavissa: <https://www.satakunnankansa.fi/a/c776b96d-861f-4e3b-928e-b6029ecc19de> Luettu: 18.8.2020
- Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006: KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere, Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_4.html. Luettu: 19.9.2020
- Thach, A. B; Johnson, A. J; Carroll, R. B; Huchun, A; Ainbinder, D; J.,Stutzman, R. D; Blaydon, S. M; Demartelaere, S. L; Mader, T. H; Slade, C. S; George, R. K; Ritchey, J. P; Barnes, S. D; Fannin, L. A. 2008: Severe Eye Injuries in the War in Iraq, 2003–2005

Luettavissa: <https://apps.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a627615.pdf>

Thomas, Roger; McManus, John G; Johnson, Anthony; Mayer, Paul; Wade, Charles; Holcomb, John B: 2009: Ocular Injury Reduction From Ocular Protection Use in Current Combat Operations. Luettavissa: <https://apps.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a630379.pdf>

Tien, Yin Wong 1997: Military medicine 162, A Behavioral Analysis of Eye Protection Use by Soldiers.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Henkilönsuojaimet. Luettavissa: <https://tukes.fi/tuotteet-ja-palvelut/henkilonsuojaimet> Luettu: 19.8.2020

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Henkilönsuojainten riskiluokat. Luettavissa: <https://tukes.fi/tuotteet-ja-palvelut/henkilonsuojaimet/riskiluokat> Luettu: 29.7.2020

Terveyskirjasto, 2020: Silmävammat. Kustannus Oy Duodecim. Luettavissa: https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00329#s9 Luettu: 2.8.2020

Työterveyslaitos 2016: Malliratkaisu Silmien- ja kasvojensuojaimet ammattikäyttöön. Luettavissa: https://www.ttl.fi/wp-content/uploads/2016/11/Malliratkaisu_Silmiensuojaimet_ja_kasvojensuojaimet_ammattikayttoon.pdf

Työterveyslaitos 2020: Ohjeistus siivoukseen COVID-19-tartuntojen ehkäisemiseksi. Luettavissa: <https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-siivoukseen> Luettu: 2.8.2020

Työterveyslaitos. Silmien- ja kasvojensuojaimet. Luettavissa: <https://www.ttl.fi/tyoymparisto/henkilonsuojaimet/kaytto-ja-valinta/silmien-ja-kasvojensuojaimet/> Luettu: 27.7.2020.

Työterveyslaitos. Suojainten lainsäädäntö. Luettavissa: <https://www.ttl.fi/tyoymparisto/henkilonsuojaimet/suojainten-lainsaadanto/> Luettu: 27.7.2020

United States Department of Defense 2013: Performance specification military combat eye protection (MCEP) system. Luettavissa http://everyspec.com/MIL-PRF/MIL-PRF-030000-79999/MIL-PRF-32432A_55832/ Luettu: 11.8.2020

Valtioneuvoston päätös henkilönsuojainten valinnasta ja käytöstä työssä 22.12.1993/1407. Luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931407> Luettu: 27.7.2020

LIITTEET

LIITE 1. Haastattelurunko

Tämä on haastattelurunko poliisiopiskelija Tuomas Peltomäen opinnäytetyössä tehtäviin teemahaastatteluihin. Opinnäytetyön aihe on suojalasiens käyttäminen poliisinkenttätyössä. Anonymiteetin varmistamiseksi haastateltavista nimetään konstaapeliksi A, B, C tai D haastattelujärjestyksessä.

Haastattelija: Tuomas Peltomäki

Haastateltava:

Haastattelun ajankohta ja paikka:

Haastattelussa haetaan perusteltuja vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

- 1. Oletko saanut työnantajaltasi jonkinlaiset suojalasit?**
- 2. Missä säilytät suojalasejasi työvuorosi aikana?**
- 3. Kerro suojalasiens käytöstä työnantajasi järjestämissä koulutuksissa?**
- 4. Missä vaiheessa ja minkälaisessa tilanteessa todellisuudessa puuet suojalasit päähäsi työtehtävällä? Kysymyksessä ei haeta vastausta siihen, milloin ne kannattaisi pukea, vaan, milloin haastateltava on itse oikeasti ne pukenut.**
- 5. Olisiko mielestäsi hyvä pukea suojalasit päähän useammin, kun mitä olet itse yleensä pukenut?**
- 6. Minkä tyyppinen silmiin kohdistuva tapaturma huolestuttaa sinua eniten ja minkälaista silmätapaturmaa pidät todennäköisimpänä työtehtävissäsi?**
- 7. Onko mielestäsi olemassa tilanteita, joissa suojalaseista on enemmän haittaa kuin hyötyä?**
- 8. Minkälaiset ovat mielestäsi hyvät suojalasit?**